

Theo Hi ệu u tr ờng Tr ờng THPT chuyên Khoa h ọc T ự nhiên (ĐH Qu ốc gia Hà N ội), đ ều u t ừ vào tr ờng chuyên cũng nh ư câu chuy ện n ữ đ ều u t ừ kinh t ế, ph ải có nh ững “đ ều u tàu” m ới i t ừ o ra s ố đ ể t phá.

"Tr ờng chuyên" có nh ư n ữ c

H ệ th ờng tr ờng chuyên c ủa Vi ệt Nam đã có t ừ lâu. Năm 1965, Kh ối Chuyên Toán – Tin (A0) đ ược thành l ập. Nh ững ph ải nói, chính sách này không c ủa riêng Vi ệt Nam mà đ ược c ả h ọc t ừ p ừ n ữ c ngoài.

Hi ện nay, các n ữ c tiên ti ến trên th ế gi ới i v ề n gi ới mô hình đào t ừ o nh ững nh ân t ừ xu ất s ố c. H ệ không đ ể nh ững nh ân t ừ này hòa chung vào mô hình đào t ừ o bình th ờng, đ ể khi ến tài năng b ị thui ch ết.

Có th ể k ể t ừ i nh ư trong ĐH T ựng h ọc p Lomonoxop (Nga) v ề n t ừ n t ừ i tr ờng ph ối thông chuyên thành l ập t ừ 1964, t ừ c là tr ờng c Vi ệt Nam 1 năm. Tr ờng này t ập trung vào các lĩnh v ực chuyên v ề khoa h ọc t ự nhiên. 5 năm tr ờ i đây, ngôi tr ờng này còn “r ộ nhánh”, đ ể nh ữ h ọc sinh cho nh ững h ọc sinh có thiên h ọc v ề kinh t ế ho ặc y d ược ngay t ừ l ập 12.

Không ch ỉ Nga, nhi ều n ước có n ền giáo d ục tiên ti ến khác cũng có h ệ th ống tr ờng chuyên m ột nh ư Đ ệc, Pháp, Anh, M ỹ, Úc...

Còn trong khu v ực, g ần chúng ta có Singapore v ới ngôi tr ờng chuyên n ổi ti ếng là Tr ờng THPT Chuyên Toán và Khoa h ọc (NUS) n ằm trong ĐH Qu ốc gia Singapore. Hay nh ư t ại Thái Lan, trong các tr ờng n ổi ti ếng nh ư ĐH Mahidol hay ĐH Chulalongkorn cũng có h ệ th ống tr ờng chuyên. M ặc dù đi sau nh ững hi ện t ại, nh ững tr ờng này đ ều phát tri ển r ất m ạnh.

K ể t ừ năm 2002, Nh ật B ản b ắt đ ều có chi ến l ược xây d ựng nh ững tr ờng THPT tr ờng đ ỉnh m (Super Science High Schools) v ới khoa h ọc t ự nhiên. Đ ến nay, h ệ th ống đó đã lên t ới kho ảng 200 tr ờng.

Nói tr ờng chuyên ch ều "s ản xu ất gà nòi" là sai l ầm

Có giai đ ọan kinh t ế ch ỉa phát tri ển, m ọi ng ười i th ờng đ ặt câu h ỏi: "T ại sao ph ải đ ều t ừ vào đ ỉnh cao c ủa Olympic th ể thao?", "Đ ều t ừ vào th ể thao làm gì cho t iền kém?", "Sao không đ ều t ừ vào nh ững cái khác h ữu ích h ơn?"...

Th ực t ế, t ất c ả các n ước phát tri ển đ ều đ ều t ừ cho th ể thao, b ởi đ ều đó s ẽ t ạo ra cú huých và là m ột th ực c ả đ ể nh ằm ch ỉng minh kh ả năng không gi ới h ạn c ủa con ng ười.

Câu chuy ện đ ều t ừ c ủa th ể thao và tr ờng chuyên tuy không hoàn toàn t ừ ng đ ể ng nh ững cũng có đ ỉnh m gi ờng nhau v ới bài toán xã h ội.

Nh ững đ ời t ừ ng tinh hoa c ủa tr ờng chuyên gi ờng nh ư GS Ngô B ội Châu hay GS Đàm Thanh S ơn – v ẫn là nh ững nhà khoa h ọc đ ều đ àn - hi ện đang đóng góp r ất nhi ều cho giáo d ục n ước nhà. Ph ải có nh ững nh ận t ừ nh ư th ế m ới có th ể kh ởi g ợi n ền l ọc, quy ết tâm c ủa gi ới t ừ và ch ỉng minh đ ể c ả r ờng ng ười Vi ết Nam không thua kém b ất c ả ai.

Còn nói tr ờng chuyên ch ều đ ều đ ào t ừ o "gà nòi" là sai l ầm. Tr ờng c ủa đ ầy, mô hình tr ờng chuyên có

nh ờng l ập r ột nh ờ, ch ều y ờu h ớng t ờ i giáo d ục cá bi ệt nhi ờu h ớn. Nói cách khác, m ục tiêu khi đó là phát hi ện và b ồi d ưỡng nh ờng nh ân t ờ xu ất s ắc trong m ột lĩnh v ực h ớp.

Còn gi ờ đây, đ ờ i t ờng h ớc sinh c ả a tr ờng chuyên đã m ờ r ờng h ớn r ột nhi ờu. Trong s ố đó cũng có nh ờng nh ân t ờ xu ất s ắc, nh ờng t ờ l ờ không nhi ờu. Các tr ờng chuyên hi ện t ờ i đã h ớng t ờ i v ịc đào t ờ o toàn di ện.

Ví d ờ, bây gi ờ h ớc sinh chuyên Toán không ch ều gi ờ i m ờ i Toán. Các b ờn cũng gi ờ i Ti ờng Anh, tích c ực tham gia các ho ạt đ ờng ngo ờ i khóa, câu l ờc b ờ, cũng có nh ờng tr ờ i nghi ờm sáng t ờ o. Nh ờng b ờn giành huy ch ờng qu ố c t ờ có th ờ ch ờ i tennis r ột gi ờ i, hát và ch ờ i đàn r ột hay.

M ột khác, nói h ớc sinh chuyên h ớc l ờ ch ều cũng không ph ờ i là nh ờn đ ờnh chu ờn xác. B ờ i l ờ, h ớc sinh chuyên v ờn ph ờ i tham gia các k ờ thi đánh giá bình th ờng củ a đ ờ a ph ờng và củ a toàn qu ố c.

Th ờ nh ờng, có m ột đ ờ u đ ờ dàng nh ờn th ờ y, thành tích h ớc t ờp củ a h ớc sinh chuyên v ờn luôn cao h ớn so v ờ i m ột b ờng chung.

C ần phát tri ện thành ườ tàu thay vì cào b ờng

M ột trong nh ờng vai trò củ a tr ờng chuyên là khuy ến khích, đào t ờ o nh ờng h ớc sinh tinh hoa nh ờt, có năng l ờc xu ất s ắc đ ờ phát huy h ớt kh ờ năng. Tuy nhiên, đó ch ờ là m ột trong nh ờng m ục tiêu ch ờ không ph ờ i là duy nh ờt.

Tr ờng chuyên không ch ờ là n ờ i đào t ờ o “gà ch ờ i” đ ờ thi gi ờ i qu ố c gia, qu ố c t ờ. H ớ th ờng tr ờng chuyên gi ờ đây ph ờ i là “đ ờ u tàu”, là m ột hình m ờ u đ ờ lan t ờ a nh ờng chính sách m ờ i củ a giáo d ục và th ờc thi nh ờng thay đ ờ i giáo d ục củ b ờn, toàn di ện.

Chúng ta càng ph ờ i coi đây là hình m ờ u đ ờ các tr ờng khác nâng ch ờ t ờng giáo d ục ch ờ không ph ờ i cào b ờng hay xóa b ờ.

Cũng có giai đ ọ n, nhi ều u ố ng ườ i cho r ằng c ần ph ải chia đ ều th ực y ếu i cho các tr ườ ng đ ể đ ể m ặt o ồng b ộ ng trong giáo d ục. Nh ưng nh ữ ấ n ả i, chúng ta không th ể quên r ằng tr ườ ng chuyên v ề n ỗ c ố m ục tiêu phát hi ển, b ồi d ưỡng, đào t ạo nhân tài cho đ ất n ườ c. M ột ng ườ i có tài năng r ất c ần đ ể c ố h ọc và t ạo đ ể u ố ki ến đ ể phát tri ển. H ọ không th ể vào môi tr ườ ng kém c ạnh tranh, thi ếu đ ể đ ể ng ườ c. Nh ữ ấ v ề y, s ố không th ể có nh ững ng ườ i th ể c ố gi ữ i đ ể phát tri ển đ ất n ườ c.

Đ ể u ố này cũng gi ữ ng nh ữ ấ câu chuy ể n v ề đ ể u ố kinh t ế . T ại sao đ ất n ườ c v ề n c ần ph ải có nh ững vùng kinh t ế tr ườ ng đ ể m ặt đ ể đ ể u ố thay vì c ạo b ộ ng? T ất nhi ên, chúng ta c ần t ại m ột b ộ ng chung, nh ưng đ ể đ ể t ể phá thì ph ải có nh ững đ ể u ố tàu. N ếu đ ể u ố dàn tr ể i, không có l ể trình t ể ng b ộ c, m ườ i th ể s ố không th ể phát tri ển.

TS. Lê Công L ữ i (Hi ể u tr ườ ng Tr ườ ng THPT Chuyên Khoa h ọc T ể nhi ên)

Thúy Nga(ghi)

Link ngu ồ n: <https://vietnamnet.vn/vn/giao-duc/tuyen-sinh/truong-chuyen-chi-de-dao-tao-ga-noi-651553.html>